

Oznámenie k celoplošnému testovaniu

Kedy sa uskutoční testovanie?

Plošné testovanie sa uskutoční od 30. októbra do 1. novembra a druhé pretestovanie bude od 6. novembra do 8. novembra.

Ešte predtým – od 23. do 25. októbra od rána 8.00 do večera 20.00 prebehne pilotné testovanie v najviac zasiahnutých okresoch – Tvrdošín, Námestovo, Dolný Kubín a Bardejov. Testovanie bude prebiehať vždy tri dni, kvôli kapacite odberných miest. Odhadom na odberných miestach totiž vedia urobiť 250 až 300 testov za deň.

Čo sa počas testu robí a ako rýchlo zistíte výsledok?

Ministerstvo obrany opisuje, ako bude testovanie vyzeráť. Človek príde na miesto testovania, kde sa najskôr spracujú administratívne záležitosti. Potom prejde na odberné miesto, kde mu zdravotníci urobia výter z nosohltana tak, že mu zasunú tenkú tyčinku hlboko do nosa a úst. Po odobratí vzorky človek prejde do priestoru, kde počká na výsledok, ktorý bude k dispozícii o zhruba 15 až 30 minút.

Výsledok dostane človek v zalepenej obálke, aby sa to nik iný nedozvedel. Každý dostane aj inštrukciu, ako postupovať, keď je pozitívny.

Čo ak budete pozitívny?

Ľudia s pozitívnym výsledkom musia ostať v domácej karanténe. Domáca karanténa je dnes pri pozitívnom PCR teste desať dní. Do karantény bude musieť ísť pozitívne testovaný aj s rodinou, pokiaľ žijú v jednej domácnosti.

Bude účasť na testovaní povinná?

Premiér hovorí, že testovanie by malo byť dobrovoľné. Kto sa však testovania nezúčastní, bude musieť zostať v domácej izolácii desať dní (a teda v povinnej domácej karanténe).

Na ulici budú môcť vojaci alebo polícia vyzvať človeka, aby predložil výsledok testov (antigénových či PCR). Ak ho nebude mať, hrozí mu pokuta až do 1650 eur.

Premiér pritom hovorí, že ak niekto nedôveruje plošnému antigénovému testovaniu, môže ísť na súkromný PCR alebo aj antigénový test.

Budú aj nejaké zvýhodnenia za účasť?

O zvýhodneniach zatiaľ štát nehovorí.

Aké testy sa použijú?

Použijú sa antigénové testy. Ich princíp spočíva v tom, že reagujú na bielkovinu, ktorá samotný vírus obaluje.

Antigénový test prebieha rovnako ako PCR test – urobí sa teda výter z nosohltana cez nos a ústa.

Výsledok testovania je oproti PCR testom omnoho rýchlejší. Na výsledky presnejších PCR testov treba čakať od 24 až po 96 hodín podľa kapacít laboratórií.

Vyhodnotenie antigénového testu vyzerá podobne ako tehotenský test. Odobratú vzorku zdravotník vloží do zariadenia spolu s niekoľkými kvapkami roztoku. Biologický materiál pretečie cez zabudovaný pásik s protilátkami. Ak sa vo vzorke hľadaný proteín z obalu koronavírusu nachádza, protilátky naň zareagujú a zmenia farbu. Zjednodušene by sa tento

mechanizmus dal prirovnať k pásikom na tehotenskom teste. Pri tomto teste tak neodoberajú krv ani sliny.

Kde sa bude testovať?

Odberové miesta budú umiestnené podobne, ako sú pri voľbách volebné miestnosti, detaily zatiaľ nepoznáme. Minister obrany Jaroslav Nad' (OĽaNO) hovorí, že hľadajú vhodné priestory a nemusia to byť školy. Ak sa bude dať, malo by sa to robiť vonku.

Voľby sa konajú väčšinou v triedach škôl, teda v interiéri. Odborné miesta na PCR testy sú dnes najmä vonku. To by však mohol byť problém, lebo začiatkom novembra už môže byť zlé počasie a testy sa musia robiť v suchom prostredí.

Premiér povedal, že je možné, že sa časť testovania – najmä odbery – budú robiť v exteriéri, a ostatná časť ako administratíva či čakanie na výsledok v interiéri.

Takto by sa malo vytvoriť 5-tisíc odberových miest. V posledných parlamentných voľbách bolo 5998 volebných okrskov.

V schválenom uznesení vlády sa píše, že umiestnenie odberových miest a časy odberov budú oznámené prostredníctvom vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska, v TASR a zverejnením na stránke <https://korona.gov.sk>.

Kto bude testovať?

Testovať bude personál so zdravotníckym vzdelaním, teda nie preškolení vojaci, tvrdí ministerstvo obrany. Na testovanie bude treba 20-tisíc zdravotníkov, celkovo ich podľa ministra Krajčího máme 80-tisíc.

Premiér a minister spustili [stránku](#), kde sa môžu nahlásiť dobrovoľne. Nehovoria však, či budú povinne zvolávať zdravotníkov, ak sa nahlási príliš málo ľudí.

Celkovo sa má do testovania podľa ministra obrany zapojiť 50-tisíc osôb: medzi nimi aj do osemtisíc vojakov, polícia, hasiči, zdravotníci a zamestnanci štátnej správy a samosprávy. Na jednom odbernom mieste má byť osem ľudí. Veliteľom odberového tímu bude vždy profesionálny vojak, súčasťou tímu budú štyria zdravotníci, policajt a dvaja až traja administratívni pracovníci. Každý tím bude okrem toho možné posilniť aj o príslušníkov miestnej mestskej alebo obecnej polície a dobrovoľných pomocných pracovníkov.

V pilotnej časti na Orave a v Bardejove budú odbery robiť najmä vojenský zdravotníci a zdravotníci od hasičov, doplnia ich zdravotníkmi z civilného sektora.

Koľko zdravotníkov dnes robí odbery na štátne PCR testy?

Dnes fungujú mobilné odberové miesta, kde sa robia odbery na PCR testy. Na Slovensku je ich 83. Na každom je minimálne jeden zdravotnícky pracovník. Okrem týchto mobilných miest robia odbery aj nemocnice. „To znamená, že ide o desiatky až stovky zdravotníkov,“ tvrdí ministerstvo zdravotníctva. Tieto odberové miesta budú fungovať aj počas plošného testovania.

Ako bude zabezpečené, aby ste sa pri otestovaní nenakazili?

Na odber majú ľudia prichádzať v stanovenom čase podľa abecedy, aby na jednom mieste nebolo príliš veľa ľudí. „Využijeme volebné zoznamy a podľa abecedy budeme volať ľudí na jednotlivé časy,“ povedal minister obrany Nad'. Naraz by na výsledok testu podľa neho nemalo čakať viac ako 15 ľudí a medzi nimi budú držať rozstupy.

„Jednotlivé odborné miesta budú podľa spresnení hygienikov vybavené všetkými potrebnými dezinfekčnými prostriedkami a osobnými ochrannými prostriedkami,“ píše ministerstvo obrany.

Priestory odberov následne vydenzifikujú.

Je plošné testovanie vekovo obmedzené?

Štát chce testovať všetkých obyvateľov Slovenska starších ako 10 rokov. Ministerstvo obrany neodporúča, aby sa testovania na Orave a v Bardejove zúčastnili seniori nad 65 rokov, teda tí, ktorí sa zdržiavajú najmä v domácom prostredí. Testovať nebudú ani imobilných obyvateľov.

Bude sa v sociálnych a zdravotných zariadeniach, ako sú DSS alebo geriatricie, testovať špeciálne?

Áno. DSS budú testovať samostatne, zabezpečuje to ministerstvo práce. Samostatne sa pretestujú aj nemocnice.

Ministerstvo obrany hovorí, že budú k dispozícii aj mobilné odberné tímy, ktoré môžu byť vyslané k ľuďom s vysokým vekom alebo v odľahlých oblastiach.

Armáda vyhodnocuje aj možnosť poslať mobilné tímy do malých komunít, kde by nebolo efektívne zriadiť samostatné odberné miesto. Mobilné tímy by mali pomáhať aj na miestach, kde bude veľké množstvo testovaných.

Ako to bude s rizikovými pacientmi (najmä s ochorením imunitného systému)?

Ani tieto informácie zatiaľ nemáme. Ministerstvo obrany hovorí, že budú k dispozícii aj mobilné odberové tímy, ktoré môžu byť vyslané k imobilným ľuďom. Minister Naď však na RTVS povedal, že imobilní ľudia nebudú testovaní, lebo spĺňajú domácu karanténu. Či samostatne budú testovať vysokorizikových ľudí, ministerstvo nepovedalo.

Pacientov a zdravotníkov otestujú priamo v nemocniciach.

Majú ísť na testy cudzinci žijúci trvalo alebo prechodne na Slovensku?

Testovať sa bude aj na hraniciach, ako to bude vyzeráť, chce vláda povedať počas tohto týždňa. Otestovať sa môžu aj cudzinci, ktorí žijú na Slovensku.

Bude treba za testom cestovať na miesto trvalého pobytu?

Nie. Ministerstvo obrany zdôrazňuje, že testovanie nemá byť dôvodom pre zvýšenie mobility ľudí. „Kvôli testovaniu nie je nutné vracieť sa do miesta trvalého pobytu, pretože testovanie bude všetkým obyvateľom umožnené na najbližšom odberovom mieste,“ tvrdí.

Zrejme nebude potrebné sa ani nahlasovať, že na niektoré odberné miesto chcete prísť.

Minister obrany v RTVS povedal, že ak niekto býva mimo svojho trvalého bydliska, pôjde na najbližšie odberné miesto a tam sa nechá otestovať, aby nemuseli cestovať.

Ako si štát a obce poradia so spracovaním údajov?

Mestá a obce budú musieť testovanie zabezpečiť administratívne, v pondelok starostovia a primátori nevedeli nič viac. Ministerstvo obrany tvrdí, že samosprávy informovali v pondelok, od utorka ich chcú osobne navštíviť.

Budú musieť lekári a zdravotnícky personál robiť testy povinne?

To zatiaľ nie je isté. Bez zdravotníkov sa testovanie urobiť nedá, ale premiér s ministrom zatiaľ zdravotníkov prosia, aby sa zapojili dobrovoľne. Na otázku, či v prípade nedostatočného záujmu im to nariadia, neodpovedajú.

Koľko to bude stáť?

Ľudia za účasť na testovaní neplatia. Koľko bude za celé testovanie platiť štát, nevieme.

Budem môcť veriť výsledku testu?

Podľa premiéra Matoviča dokážu testy prioritne odhaliť tých, ktorí sú najviac infekční, zachytiť by však mali aj ľudí, ktorí majú v sebe menej vírusu.

„Stojím si za tým, že tieto testy spĺňajú všetky parametre a verejné obstarávanie bolo zákonné,“ povedal šéf štátnych hmotných rezerv Ján Rudolf s tým, že ide o vysoko citlivé antigénové testy.

Budú každého pozitívneho z plošného testovania následne testovať PCR testom?

Zatiaľ to nie je jasné.

Problém môže nastať, aj keď je antigénový test negatívny. To totiž nemusí stopercentne znamenať, že testovaný skutočne nie je infikovaný. Antigénové testy zachytia infikovaného len vtedy, ak má v tele dostatočné množstvo vírusu. „Antigénové rýchlotesty sú veľmi dobrým nástrojom na rýchlu diagnostiku ľudí, ktorí majú príznaky infekčných ochorení horných dýchacích ciest. Slúžia na to, aby rýchlo pomohli lekárom odhadnúť, či má testovaná osoba momentálne vysokú virálnu nálož vírusu SARS-CoV-2. Upozorňujem na slovo odhadnúť, nie je to slovo určiť,“ napísal matematik Richard Kollár na Facebooku. Minister Krajčí povedal, že antigénový test odhalí infikovaného dva dni pred príznakmi a päť dní odvtedy, ako sa infekcia začne rozvíjať. Človek s negatívnym antigénovým testom tak môže byť nakazený, ale nemusí mať v sebe dostatok vírusu, aby to antigénový test vedel zachytiť.

Budú pri pozitívnych hľadať ich kontakty?

Nie. Minister zdravotníctva povedal, že to nie je potrebné. Časť ľudí prejde testom a tí, čo nie, budú mať povinnosť zostať v karanténe.

Bude sa dať počas plošného testovania otestovať PCR testom?

Áno. Odborné miesta na PCR testy budú fungovať ako teraz. Ak teda lekár pošle človeka s príznakmi alebo po stretnutí s pozitívnym človekom na PCR test, bude sa môcť dať otestovať aj počas plošného testovania.